

פְּלִשְׁתִּית השׁבּוֹעַ

哉ין להגות והסבירה יהודית

על השולחן

רב אברהם ישראלי פרידמן

האמבטיה באמצעות העצמת החינניות והחדווה במצוות. החוויה הוו תיחרת בלבם של ילדינו לעד. כל שולחן שבת - יכול להיות כמו מעמד של ביכורים בבית-המקדש.

בשפה הפשטota והיוםiot שלנו: אתה יכול להליט עיניך כשאתה פוסף בגאולה או ברוח ובין עיקניכא כדי לשומר על קדושת העיניים.

ל"זאתה עייף ויגע". כל-כולה של מצווה זו בא להبشر את בשורת הרעננות, החינניות והשמהה.

מי שקצת מעל על במשניות ביכורים מגללה מעמדות עשירים וססגוניים בדרך להבאת הפרי הראשון שביכר לירושלים.

המשנה מתארת בפרוטרוט איך האדם יורד לשדהו ונוטל את הפרי הראשון אותו הוא כה מחייב אחריו עמל ויגע, גם בעניינים טרוטות - והוא כורכו בגמי. לאחר מכן הוא גם יקח סל מיוחד ויטר אותו בפירות משבעת המינים שהשתבחה בהן הארץ. מעמדות כבידים ורבי-רשות נערכו שם בדרך לירושלים עיר המקדש, ולאחר שהאיש יאמור את "מוזמור שיר חנוכת הבית" מהתהילים, מצווה אותו התורה: "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך האלוקון".

מצאות הביכורים - מצאות השמהה והחדווה היא.

בעידן של אי-אלו נחשלים ועייפים, علينا לחמס את

תנו ביכורים לנחשלים!

התרופה והתקופה

פרשת כי-תצא" נסמכה ל"כי-taboa" ולא-דויקא בשל משחק-המלחים המתאים. הבה נתבונן יחד. תפקידו של מלך זה ("קידור האמברטיה"). הוא מקדר את האומות ומקרר את הנחשלים, אלו שישובים בצדדים (או: בצדדי הרכבתה). הם לא מקבלים יהס חם-מידי מהחברה או מהחנן, ואת החומר בכיתה הם לומדים כפי שכפהו שד. שום חינניות. שום חודה לימודית. וועלך. וכך זוב שדולק אחריו סירחון - יודע לך רוד-יוטר את הפושרים. "הגוער המנותק", כפי שיקוראים להם הימים. כן, הם אלו שהם פנויים - אבל למעשה הם בחוץ. מחויז לחוויה הלימודית.

מצאות הביכורים בה נפתחת הפרשה הצמודה דנן - לעומת כל זאת - היא למעשה הניגוד החריף ביותר

"... הסאטונר רב זי"ע פירש על מה שאומרים: 'הושענו יושבת ומומנת עד

כלות שבת', שלכאורה צריך ביאור וכי שב שמותנים שייהי כבר מוצאי שבת, רק נכלל בזה שכל איש ישראל משתוקק כל שבת כולל אימתיו וגיע כבר כלות שבת - הזמן הקדוש של שלוש-סעודות ותוספת שבת, שבשעת הכלות שבת אפשר לזכות לכלות-הנפש ברוב דיביות והתפשיות הגשמיות" (המשפיע הגה"ץ רבי צבי-מאיר זילברברג שליט"א - קונטרס 'מאמרי

נועם הנשמות

פרק עדרוג לשבת קדש

(חיזוק רל"א)

הפרקון של מהןך

דילמות חינוכיות אקטואליות

יום של סייריה..

זיכרון-ילדות חrief

א. ב. פ.

זכרון ילדות: ליל שבת קודש. סמוך ונראה לרחוב בני ברק טיפוסי. ד', צערן מחפש פורקן, ניצב לא הרחק מבית הכנסת הליטאי וסיגריה נעוצה, רחל, בפניהם. "גיט שאבעס", הוא מאחל בהתרסה למתפללים החולפים, שעל פניהם נסוכה ארשת עילאית של שבת נועם הנשומות'. הילדים התמיימים, ואנו כי בינוותם, היו מביטים בו בהלם מהול בחשש. רואים בו הבריוון השכונתי. איה אבראה אלימא' אימתני שצמח לו ביום בהיר אחד.

לימים השכלתי, שאין היה כזו ששמה 'אפיקורס' בגיל 12 ...

תלמודא

מושג תלמודי אחד

בגד ר דין "היכר" של הלחי

הנה במהלך לימודי מסכת סוכה כולנו יודעים שליחי מתיר טלטול במובוי. בום, נחלקו חכמים האם לח'י ממש "היכר" או ממש "מחייב". ויש علينا לחזור מהו עניין ה"היכר": האם מדובר בהיכר כלפי הרואים, או שמא מדובר בהיכר כלפי האדם עצמו המבקש לטלטל במובוי.

ונראה להוכיח מגמרא ערכואה כהザ השני. דהנה בגמרא במסכתין (טו, א) נחלקו אבוי ורבא"לחי העומד מאליו", היינו של' הווזמן לכך אלא נשעה מלאיו, האם יכול להוציא כליחי להתир טלטול במובוי. ובמהמשך מסבירה הגמרא דאביי לשיטתו הוולך לדוחי ממש מחייב ומחיצה העומדת מалаיה שמה מחיצה. אולם רבא לשיטתו הוא שהולך לדודייה לח'י ממש היכר, ואם עשו如此 בידים הרי-זה היכר, אולם אם לא - לא. ויש להבין זאת, דהרי אם זה היכר מה לי עשו如此 בידים מה לי נשעה מלאיו.

וצרך להסביר שהוא כהאמור: לדוחי כל עניינו הוא לא היכר כלפי חז'ן, אלא כלפי האדם עצמו פנימה. ומעתה, רק אם עשו如此 בידים יכול הלחי לשמש כהיכר בשביילו. שונה הוא הדבר אם אין דעתו עליו כלל, לא יכול להוציא.

ברוח זו היה ניתן לומר שבין הגדר והגדרה בהמשך (שם) לגבי אבני גדר היוצאות מן הגדר וכובדלות כליחי, שהגמרא נוקטת כי ה'יתוי' אומר שהבאות ועושה זאת באמצעות כתף עתיד, שוב לא יכול לשמש כעת כליחי, באו חכמים וחידשו שכן. והיה אפשר לבאר שובה תלוים הצדדים בגמרא: בהווה-אמינה הבינה הגמרא שהחדרנו נועד לאדם עצומו, ומשכך, אם עשה זאת לבניו שוב אין הוא משמש לו להיכר, במסקנא לעומת זאת נוקחת הגמara שההיכר נועד לאחרים ולכןן אף אם בשביילו אין זה בתורת היכר, לאחרים בחחלהן כן. אלא שיש שדיית שמספריהם לא כן: שגם במסקנא מבינה הגמרא שהמורה היא ההיכר פנימה, אך בכל-זאת אין זה סתירה שווה יהיה גם ווגם.

ובפשתות חקירה זו היה מחלוקת מפורשת בגמרא לגבי שווה מבפניים ונראה מבחןין וכן ליריך (לעיל ט, ב) שהשאלה באמת למי היכר נועד - לפנים ולכן צוריך שיהיה ניכר להם, או שמא לעובי-האורח וצריך שליהם הלחי יהיה ניכר.

וכורתית בשעתו ששהסתורתי את עניין ה"למען ידע" דסוכה לרשי"י (סוכה ט, א לגבי סוכת צריפים) שהוא מבוסס דווקא על האדם עצמו פנימה. ויש לעיין כי נפלא הדבר.

ג'ינס. גם לא תשפנות בלתי-גורה. רק שומע שאגה אילמת הבוקעת מהג'ינס המשופשף: חברים, אני צמא לחום יוקד, כמה לחיבת שופעת! أنا, במטותא מכם, זלפו עליי טלי תמייה!

וأنחנו, לעומת זאת, מצודים בתפישה הילודתית הנושנה, מביטים בגל'ינס שלו בחמת-זעם ושובפכין עליו קבין של שופכין, במקום-הבית למה הרחיק לכת ללבוש המטונף של העולם המערבי.

ר' אושר פרינינד זצ"ל הצדיק הירושלמי הנודע, ציד אותנו באמירה חכמה כל-כך.

כאשר שיחר פעם את דלתו אב והוא הודיע לו כי הוא קץ בחיו אחורי שבנו המחווץ מבכר להדליך רדיין, להכעס, דוקא בשעת הקידוש, והבית הופך למרוחקה, השיבו ר' אושר בנועם אופיני:

"תשמע, משבעה הבא אל תשאג עליו שאגות רמות. פשוט תקרה לו בידידות: 'שלום, אני עושה קידוש. אתה מוזמן להצטרף'.."

הנוסחה החדשה, מתברר, הועילה בוצרה שלא תיאמן. שלומי בהתחלת נבהל קמעא מהנוסחה המעודן, אבל הלב שלו לפטע התמוטס כחמאה.

הוא לא היה צריך לפתח רדיין כדי להראות לאבא' ובעצם לשאוב חום ויחס אבאי. הוא קיבל אותו בבקשה אבاهית שלולה.

קול נערינו, רבותי, זעק אלינו מן התספרות הבלטי-גמרות!

תשפנות כזו היא סמל לגסות הרוח ולביעיטה בכל הקודש והיקר. הנה, מהרהרים עובי-האורח ברחוב רבי עקיבא, הנה הנער הולגי שחצה את הקווים בקהל רעש גדול. וזה הנער הסורר והמורה של ימיןו, לכארה. רק לא מתקרב לזה.

כשאני רואה נער כזה ברחוב, אני לא רואה

עירם רבים, לצערנו, מהלכים ברחובותינו עם תשפנות בלתי-גוזרות. בחממה חרדיות קלאסית,

התפישה הילודתית זו, מתברר, לא פסה.

כיום, רוחת במקומות רבים התפיסה היבשושית והשתחיתת כל-כך שנעד מנעורו הוא 'מן אמר' מפולפל. שהוא גם "מורה" לצד היותו "בן סורו". התפישה זו, כמו נכון, היא התפישה החלמאות הנושנה המקומית בית חולמים מתחת לגשר הרעוע במקומות פשוט לתקן אותו -

עירם רבים, לצערנו, מהלכים ברחובותינו עם תשפנות בלתי-גוזרות. בחממה חרדיות קלאסית,

אנשי חушה

סינפוזיון יהודית לשפה שבת

כולם באוֹתָה סִירָה..

בבחורתו נמנה הגאון האדר' רבינו שמואל בירנבוים צ"ל - לימים ראש ישיבת מיר בראה"ב, על 400 הבוחרים מבני ישיבת מיר שגלו בשעתו לשנהאי.

בדרכם עגנה האונייה בא רחוק ממנה היה ניתן לראות פלאי-עלום. רב-החולן הבהיר בזדמנות הנדרה להראות לבאי האי את המראות משובבי-לב והוא אפשר לבחורים לשחות בחופי האי במשך 3 שעות כדי ליהנות מהמראות הנדרים.

אבל רק אחד נותר בספינה, כאילו העולם נראה גם עכשויו אותו-הדבר. היה זה הבוחר שמואל

מתברר אפוא, שככלנו עומדים לפני הזדמנויות של הקרבה. הרגש מעבעו וمبוקש לעבורך ולהיכנע. אבל אפשר להפוך את ה"גע" ל"עונג" - למצות את המתיקות מאותה הקרבה.

כי התגברות יצירת תחושה מתוקה בדיק כמו אי-התגברות. מושגתו של האחרי - אין מתוקה הימנה. צרייך רק לשנות פאה ולקלבל מבט נכו.

לסלק מבט חיצוני ולקלבל מבט עמוק יותר. שלוין יותר. שם יותר.
(מקור: גיליןן אל עיניי)

*

אומרים את זה תמיד על שלל צבעי-הकשת של שבטי ישראל. זה פשוט סוג ניגינה: חוג אחד הוא כמו קילדנט; الآخر כמו הכינור ואילו השלישי דומה דוקא לסקסופון. ככל נדרשים בשליל אותנו, לבב תסיטן הגואה לומר: אני נשמה תוהה מהדור הקודם. [אלא אם כן, אתה הולך עט ההשכה הללו עד הסוף, גם בצהרי יום חמישי להatte...].

אביישי פרוי: לפני ומן-מה ראייתי דברים שהביאו איש המוסר, המשגיח הנודע רב שלהמה וולבה בספריו "זרעה ובניין בחינוך" שבדורנו צרייך לקיים "מקל נועם". והביא שבדור שעבר, כבר בתקופת רבי חיים מוואלאז'ין נשמעה ממן הכוונה כי בדורו "קשות - אינם נשמעות".

הרבי לודמיר: בקשר לרעיון הכללי, לדמות את עם ישראל לכל ניגינה, למראות שהודיעין הוא נכון ויפה, וגם מן הסתם חזק ללבות נבוכים רבים, בכל זאת עדין צרייכים אנו למודיע, שעם ישראל הוא עם הבניין ומסוגל להכיל את 'כוח האהבה' שברairaها בצורה מתוקנת ומנוגנת. ראייתי פירוש פעע על 'קהל ה' יחולל אילות', שאיליה דחמה צר, וה'עוז לה בשעת הלידה שתוכל ללדת. וכך גם, הנבראים מתוקף היותם נבראים 'רחמס צר', ואין להם בעולם הזה את הכללים להכיל אהבה נוראה זו, ולכן 'קהל ה' - מחולל אילות' - ש"ה' עושה לנו כל'י קיבול בנפש להכיל את אהבתו. וככל הנראה בדור של שלפני בית המשיח, יש את הכלים הנכונים לעבוד את ה' במידה זו.

המשך בשבועות הבא

שיחות לילה

שיה יהודי פורה בעבודת ה'

"דור חלש"?

הרב לודמיר: דיברנו על אלול והתפישות המרוממות שהיו נחלת בניי היראה וה'עויבדים' בני הדור שעבר. אבל אני רוצה לחדש לך משה: ההבנה שמחוללת כאילו הדור שלנו הוא "דור חלש" ולכן הוא זוקק לטיפול רק יותר - וממילא לאலול רק יותר, איןנה נוכנה.

אביישי פרוי: תסביר.

הרבי לודמיר: יש ציטטה ידועה בשם החזויה מלובלין, על הפסוק: 'יראי ה' ימאס' - שלפני בית המשיח, דרכי העבודה השתנו מיראה לאהבה. אין שלא תפרש את המירה הקולעת והכמעט נבואית - האופיינית לשם 'החזזה' - אם זה נובע

لتשומת-לייבכם! מהדורות הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגילוון למיל וללא תשלום
בשליחת דוא"ל לבתוות: abyisrael@gmail.com

זוג או פרט

הגר"ח טולידאנו - אב"ד ירושלים

הספרד של המגיד הירושלמי

ברצוני השבוע להתייחס דווקא לפرشת 'בן סורר ומורה' מהפרשה הקודמת. חז"ל מלמדים אותנו שהשורש לאותו בן סורר נמצא בכלל ב'וחשכת בה' – הרים שניישו שלא בקדושה.

זה לא פשוט וזה מחייב אותנו לחשוף על מצבנו כהורגים. כדי שנגנו ילכו בדרך הישר והטוב.

חטא הנורא של אותו 'בן סורר ומורה' שהידרדר לתהומות, נמצא לפי הרמב"ן בכלל בעבירה של 'קדושים תהיו' - שלא התקדש מספיק. לא התגבר על תאוות האכילה שלו. היננו, שלא העמיד נוגדים מעבר למצווה, שנם בבחינת 'וועשית היישר והטוב'.

אבל הסיפור הגובל באוטו בן סודר נמצא בכלל בהוריון - שפרצטו גדר של 'קדושים תהיו' לו, שפרצטו את הגדר למקומות רחוקים ומסוכנים בהרבה. הסדר הקטן פרץ את החומרה כולה. של הילד.

מודחים וגם מפחיד לחשוב על זה – על המשמעות של המסגרת היהודית של המשפחה. תאוות קטנות של הורים, יכולות חילילה – חילילה לקבל משמעות מוחיקת – לכת אצל הילדים ולהבאים אף למצב של 'בן סורר ומורה'.

שמעתי פעם מהמגיד היירושלמי רבי שלום שבדורו זצ"ל על רבי רפאל ברוך טולידנו זצ"ל. המגיד היירושלמי אמר במהלך ההספד שהוא קיבל הוראה מהרב מבריסק שאויה, אף הדרכתו, לא יוכל לומר בכל מקום. ומה? ובכן, האדם צריך להיזהר מאד מתאות האוכל שלו, אף אם כשרות, משום שייתכן שאתה מתגבר עליו, אבל לילדים זה יהיה יותר קשה, מי יודע אם היה להם את אותה יראת שמיים של שתגורים להם להחזק מעמד. זהו מסר נוקב מבית-מדשו של מרון הרב מבריסק. עברנו לאזמן אתימי פגרת 'בין הזמנים'. לב יודע מורת נפשו עד כמה המנוחה זו הייתה תחת מטריית' קדושים תהיי' ואם ולילה הייתה לנו נפילה בעניין זהה.

חדש אלול וזה חזמן לעלות ורמה, להתרום לחיים של קדושים תהיו, כדי שזו תעבור לבניינו. כיום, לצערנו אנחנו פוגשים פרצות ברדיין, כמו למשל שמיעלים נשים לשידור והן מופתפות עם שדרנים. זהה פרצה חמורה בגדרי הקדושה.

קלונה מלכה

אקטואליה פזונית יהודית

'חופשי-חודש' - ביגל 87..

רבות שפדו לו לאוון ישראלי מעמודי ההוראה והמשפט הגאון הגדול רבי זלמן נחמייה גולדברג מצ'ל. כותב-השורות זכה לבקר פעם בביתו שברחוב אלקנה. כמו ביתו, כך הוא - פשוט היה. חף מכל גינונים. הוא קיבלני - אז בחור צער - בסבר פנים יפות ונעימות מיוחדת ושפ甫עת. לאוון ירושלמי היה.

בלווייתו סיפר לנו עד גיל 78 היה אביו הగאון המופלא, נושא באוטובוס עם ה'חופשי-חודשי', וארך לפניו כשנתים ימיים, לאחר שכבר התקשה בהליכה - הוא דאג לו לרכב אמונד ארל זה לא ונember כאן.

הגאון רבי זלמן-נחמיה הסכים למהלך רק בשל העובדה כי "יש עליות, ואותם כבר קשה לי לעלות ורגלית".

ובכן, דברך בסלידתו מן התפאורה והגינוניות, כאשר פעם הגיעו לכיכר הדזוקיה, יצא לאלתר מהרכב בהפטיריו: "כאן זה כבר מישור, אין עליות. אין סיבה ששאسع ברכב ולא אל רגלית, כדרכי..." וכך הוויה.

ואכן, גאנונים ירושלמיים כדוגמתו, שהיה בקי בכל התורה באופן מופלא, אך כל זאת לא השפיע על הליכותיו התרומות. האנוישות כל-כך. בבואה דחמיין מון הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל.